

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 77. Argumentum sexagesimum septimum. Similiter Augustinus &
Gelasius Papa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

mendationis defectu: ubi emendatio nulla, poenitentia necessario vana. Et eam quidem vanam concludit, quia caret fructu suo, cui Deus eam feruit, fructu utique salutis; sed idem eate censuit fructu salutis, quia veram non censuit, sed simulatam; ut inde patet, quod ibidem c. 5. eos non exillimet poenitentes veros, sed hypocritas, qui ad ea facile revertuntur, de quibus poenituerunt: *Ista* (inquit) *ingenia de semine hypocritarum pullulare consueverunt; quorum individua cum diabolo amicitia, quorum poenitentia nunquam fidelis.* Si eorum individua cum diabolo amicitia, poenitentiaque nunquam fidelis: censet igitur eos smicitiam cum diabolo ne tunc quidem abjicere, cum Poenitentia Sacramentum suscipiunt; nec proinde tunc verè poenitere. Ideo verò id censet, quia post susceptionem illius facile ad sua redeunt crimina. Si enim poenitentiam peccatorum, ab ea facile recedendum, veram censeret, cap. 7. adhuc Catholicus non sic affereret, grandium criminum, post baptismum commissorum, poenitentiam secundam, ut protinus adderet, quod Deus eam permisit patere... sed jam semel, quia jam secundo: sed amplius nunquam, quia proxime frustra. Cur proxime frustra? Quia ex post-facto, sive ex facili post secundam relapsu, eam non credit esse veram, seu verè ex toto corde; sed fictam, & idèò vanam & infructuosam.

977 Eandem ob causam S. Ambrosius 1. 2. de poenit. c. 10. Merito reprehenduntur (inquit) qui seipsum agendam poenitentiam putant. Quia luxuriantur in Christo (id est ludunt de bonitate Dei, & gratia Sacramentoque Christi.) si enim verè agerent poenitentiam, iterandam postea non putarent, id est facerent tam stabilem, ut non facile postea committerent, propter quod poenitentiam iteratè agere deberent.

CAPUT LXXVI.

Argumentum sexagesimum sextum.

Similiter Chrysostomus & Gregorius Nyssenus.

978 Chrysostomus enim homil. 7. in cap. 3. ad Coloss. ad istam objectionem: *Dicit quis, parce illi paululum, & ad ejus imbecillitatem te tantillum accommoda.* Non responderet: *Sed quousque tandem? Semel, & iterum, & tertio ejus iniquitati dare aliquid possumus; sed non perpetuo: si cum Adversariis exiliimaret, recidivum toties censendum absolutione dignum, quoties relabatur, relapsumque constitetur, seque valede dolere dicit.* Verum hoc non sufficit Chrysostomo, emendationem requirit, ut credat ipsum verè ex toto corde dolere, plenèque voluntate relapsum vitare velle, prout videre est epist. 5. *Confiteris peccata tua, teque tui miseret supra modum. Scio equidem satis. Verum id non requiro solum; cupio autem... ut primum te obsequenter preberis... Vehementer se damnare, propter quod peccatorem, commune est, ut sic dixerim, cum infidelibus. Multos à scena, tam viros, quam mulieres, cum turpitudinem suam perpendunt, sui miseret: at non collatant ad verum seipsum... quia non est... cum peccatorum abolitione, quod ea se emittent.* Ad quod ibidem à peccatore exigit, ut assidua cura continet, nequando ad vitia relabatur, tantumque ad id conatum adhibeat, qui ipsum retinere sufficit, ne in contrarium relabatur. Et homil. 14. in 2. ad Corinth. in Morali rem summa clementia, & benignitatis, praestantissimæque medendi rationis esse dicit, peccatorem (de quo supra) citò non absolvere, sed tamdiu dolorosa laboriosaque poenitentia vinculis ligare, donec se emendaverit. Si enim (inquit) in vinculis eum non tenero, ejusmodi eum vincula manent, que frangi nullo modo queant.

Si enim nescitis judicari, non utique judicamur. Deinde ad hanc objectionem, *verum sat diu poenas expenderis.* Respondet: *Quandiu, quousque? Annua unum & alterum, aut tres? Atqui temporis moram non quaero, sed anime correctionem. Hoc itaque fac demonstras, sintne compuncti, sintne in melius commutati, & res tota confecta erit. Nam, nisi ita sit, nihil profectò temporis diuturnitas emolumenti attulerit. Neque enim sapientie obligatum vulnus fuerit, quarimus, sed an obligatio illi quidquam profuerit. Ac siquidem etiam ad exiguum tempus adhibita profuit, non jam amplius adhibeatur. Si autem nondum eam adhibuisse juvis, etiam post decem annos adhibeatur.*

Nyssenius etiam Epist. Canon. ad Letojum can. 979
4. vitæ emendationem requirit ad prudens iudicium de veritate poenitentis, poenitentisque reconciliatione: *In his autem qui diligentiori conversatione usi fuerint, & vita sua ad id quod bonum est, reditum ostenderit, licet Ecclesie Ministro tempus auditionis contrahere, & communionem reddere.*

CAPUT LXXVII.

Argumentum sexagesimum septimum.

Similiter Augustinus & Gelasius Papa.

966 Quia Gelasius Papa epist. 2. negat ab iis sperandam veniam, qui factis, nullà utique subiecta emendatione, ostendunt veram se non agere poenitentiam, neque ex toto corde peccandi abjicere voluntatem: siquidem remitti culpa de preterito potest, correctione sine dubio subsequente. Nam si deinceps sinistur mansura perversitas, non est benignitas remittentis, sed consentientis assensio; ac si aperte dicat, quod Sacerdos talem abolvens non sit ipsi benignus, sed sibi & ipsi malignus, peccatum ipsius fovendo, suoque contentu se participem ipsius efficiendo.

968 Quid verò Augustinus? Poenitentes (ait ferm. nane 393.) poenitentes, poenitentes, si tamen estis poenitentes, & non estis irridentes, mutato vitam... Si poenitens es... cur facis quod male fecisti?.... Si adhuc facis, certe non es poenitens. Igitur censet poenitentes, vitam non mutantes, sed facile relabentes, non esse verè, sed irrisorie poenitentes, vel saltem non plenè convertos. Hoc enim significant verba ista: poenitentes... si tamen estis poenitentes, & non estis irridentes, mutare vitam. Significant (inquam) veram non censeri poenitentiam, sed irrisoriam, vel non plenam, absque mutatione vitæ; nec peccatores censeri verè ac plenè convertos, quamdiu adhuc labuntur in crimina. Quia vita ipsorum nondum est mutata: si adhuc facis (inquit) certe non es poenitens. Quod si verum erat de illis poenitentibus, quorum poenitentia, Augustini tempore, pluribus durabat mensibus, imò pluribus annis: quo toto tempore multis indulgebant fletibus, macerabantur jejuniis, incumbant orationibus, exercebantur humilitationibus: si (inquam) non obstantibus tot fletibus, jejuniis, orationibus, humilitationibus, non censebantur verè ac plenè converti, ac poenitentes, si vel semel toto illo tempore relapsi fuissent; sequitur à fortiori consuetudinarios nostros, facileque ac citò relabentes, quamdiu tales sunt, Augustini iudicio, non censeri verè ac plenè convertos; cum nec ipsi vitam mutant, & in comparatione eorum, de quibus Augustinus, nihil penè faciant, ut ad plenam conversionem perveniant, sintque longè deteriores iis, de quibus Augustinus. Enimverò, juxta Augustinum, audienda non est lingua poenitentis, quando aliud factis loquitur. Et sicut qui verbo confitetur, quod Jesus est Christus, sed factò negat, verè est Anti-

Christus; sic qui verbo se poenitentem profitetur, sed facto se impoentem ostendit, verè censendus est impoentens. Audiamus ergo S. Doctorem tr. 3. in epist. Joan. explicantem verba ista: *quicumque negat quoniam Jesus est Christus, ipse est Antichristus. Ibi sic loquitur: Jam quæramus quis neget (similiter quæramus nos, quis verè sit impoentens, vel non plene poentens?) Et non attendamus ad linguam, sed ad facta. Si enim omnes interrogentur, omnes uno ore confitentur Jesum Christum: similiter omnes peccata sua confitentur, protellantur toto se co. de poenitere. Quiescat paululum lingua, vitam interroga. Si invenerimus hoc, si ipsa Scriptura nobis dixerit, quia negatio, sicut & impoentia, non solum lingua fit, sed & factis: certè multos invenimus Antichristos (impoententes) qui ore protestentur Christum (vel poententiam) & qui moribus dissentiant à Christo (à vera poententia.) Quisquis verò factis negat Christum (vel facit contrarium fructibus poententia.) Antichristus est (impoentens est.) Non audio quia sonet, sed video quid vivat. Opera loquuntur, & verba requirimus? Opera sunt contraria poententia, non ergo attendamus ad verba sonantia poententiam. Dicit enim: Non attendamus ad linguam, sed ad facta. . . . Quiescat paululum lingua, & vitam interroga. . . . Non audio quid sonet, sed video quid vivat. Vita consuetudinarii, vel facile relabentis, non est vita plene conversi: quia post confessionem, verbaque promissiones, lachrymasque & gemitus steriles, priora crimina facile repetent, satis ostendunt cor suum à peccato totaliter non recessisse, quidquid in contrarium dixerint. Ergo poententes, si verè estis poententes, mutate vitam.*

CAPUT LXXVIII.

Argumentum sexagesimum octavum.

Similiter etiam Gregorius Magnus, & Isidorus.

962 Dicit enim Gregorius Magnus: Bona se (v. g. poententiam) non ex corde tenuisse, ipsi sibi testes sunt, qui hæc citò dimiserant, l. 8. Moral. c. 24. Et hom. 30. in Evang. Deus in quorundam corda venit, & mansionem non facit; quia per compunctionem quidem Dei respectum percipiunt, sed quia non ex toto corde, hoc ipsum quod compuncti fuerant, recurrente tentatione, facile obliviscuntur; sicque ad perpetrata peccata citò redeunt, ac si hæc minime planxissent. Qui ergo Deum verè ex toto corde diligit (quod illi non faciunt) . . . in ejus corde Dominus & venit, & mansionem facit: quia sic enim divinitatis amor penetrat, ut ab hoc amore, tentationis tempore, facile non recedat. Et l. 2. c. 3. in l. 1. Reg. Vera conversio peccatoris non est in humilitate confessionis, sed in renovatione interioris hominis, cum peccatori, jam divinà gratià CORRECTO, & malum displicet quod amavit, & bonum placet quod odit. Nam sunt nonnulli, qui se & de nequitia accusant criminis, & pravitatem non corrigunt voluntatis. Qui profecto conversi ad Deum non creduntur: quia vera conversio in ore non accipitur, sed in corde; conversi enim simul verbi est. Conversio itaque peccatoris vera tunc est, cum ad Creatoris nostri beneplacitum uterque noster homo reducitur; cum & caro nostra per iniquitatis odium cohibetur à perpetratione facinoris, & per amorem justitiæ mens se extendit ad intensionem bonæ operationis.

963 Aliàs conversio non est vera, sed vel falsa, vel irrisoria, vel certè non plena: Irrior est enim, & non poentens (ait Isidorus l. 2. sentent. c. 16.) qui adhuc agit quod poentet, nec Deum videtur posse subactus, sed subannare superbus. Nec de illo solo hoc dicit, qui eo ipso tempore, quo po-

entet, actu vel proposito adhuc agit quod poentet, sed de eo etiam, qui postquam poentit, crimen illud repetit quod deservit. Quippe subiungit, quosdam occipere lachrymas ad poententiam, & effectum poententia non habere: quia inconstantia mentis, nunc recitatione peccati lachrymas fundant; nunc reviviscente usu, ea quæ fleverant iteranda committunt. Non idè ergo dicit, eos poententia effectum (remissionem ut quæ peccatorum) non habere, quia simul, dum lachrymas fundunt, crimina iterant; sed postquam ea fleverant. Quod certè dum frequenter faciunt, & facile post lachrymas faciunt, Deum haud minus irridere & subannare videntur, quam ille hominem irridere & subannareque videretur, qui post incisum ipsi colaphum, vel sputum injectum, veniam ab ipso peteret, & post veniam petitam, colaphum vel sputum iteraret, ac desinere iterum veniam peteret, sicque frequenter faceret. Similem ergo poententiam merito Isidorus instructivissimè dicit, quia inconstantem, sive nihil stabilitatis habentem, & potius irrisoriam, quam veram.

CAPUT LXXIX.

Argumentum sexagesimum nonum.

Ex Concilio Toletano III. sub S. Leandro, & Romano ac Britannico, sub Gregorio VII.

964 Concilium enim verò Toletanum III. can. 11. *facillimè pro suis peccatis poententiam agere dicit peccatores, si quoslibet peccare libuerit, totus à Presbyteris se reconciliari exposuissent; præsumptionemque ipsorum damnat ut execrabilem, dum subdit: Ideò pro coercenda tam execrabili præsumptione, id à S. Concilio jubetur, ut secundum formam canonum antiquorum detur poententia, hoc est, ut prius eum quem sui poentet facti, à Communionem (atque aded à sacramentali absolutione, quæ tunc à Communionem non separatur) suspensum, faciat inter reliquos poententes ad manum impositionem crebrò recurrere. Expleto autem satisfactionis tempore, sicut sacerdotalis contemptu probaverit, eum Communionem restituat. Quod si poententia eorum redarguatur ut foedissima, haud dubie redarguatur ut non vera, vel certè non plena. Ex canone proinde illo Cardinalis Aguirus differt. 8. in canonem illum rectè insert, magnos peccatores ordinariè non censeri plene conversos, nec dispositos ad absolutionem, dum sufficientia poententia opera non pramiserunt ad imperandam à Deo vera contritionis gratiam. Maximè si relapsi fuerint. Quia de relapsis eodem canone statuitur: Hi verò qui ad priora vitia, vel intra poententia tempus (per canones præscriptum) vel post reconciliationem relabuntur, secundum severitatem priorum canonum damnentur. Ex alternativa ista, vel intra poententia tempus, vel post reconciliationem, Aguirus n. 157. infert, manifestum esse, quòd durante toto tempore poententia, per canones præscripta, & à Sacerdotibus intimata, data non fuerit sacramentalis reconciliatio, sed solum post illam. Relapsos verò post reconciliationem Concilium Toletanum idè damnari voluit secundum severitatem canonum antiquorum, id est ad poententiam iteratè agendam non admitti; quia ipsos æstimavit longè magis impoententes, seu falsò vel non plene poententes, quam non relapsos: cum ne iteratè quidem poententiæ dignos existimaverit. Manifestum est ergo, quòd eorum conversionem longè magis suspectam habuit.*

Nec eorum conversionem minùs suspectam habuit Concilium Romanum, anno 1080, sub Gregorio VII. celebratum, cum docuit, poententiam, ut vera sit, stabilem ac permanentem esse debere (saltem hoc sensu, quòd ab ea facile non recedat)